

„Úloha obcí a nestátních neziskových organizací v procesu sociální ekonomiky“

Ing. Jozef Slobodník

Sociální ekonomika je pojmem, s kterým my osobně, naše sdružení ORFEUS, pracujeme asi 4 roky. Před námi bylo již několik vlašoviček, kteří se oficiálně tomuto věnovali, pro příklad třeba i jeden z našich partnerů na národní úrovni – Svaz českomoravských výrobních družstev, nebo některé vysoké školy, respektive instituce či jiní jedinci, kteří se dostali k tomu například na základě vládní objednávky v souvislosti s přístupovými jednáními České republiky do Evropské unie. V roce 2004 jsme získali dotaci z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR na projekt Sociální ekonomika v Evropské unii a její aplikace na podmínky v České republice. To byla pro nás jedinečná možnost a příležitost seznámit se s tímto pojmem. Do tohoto projektu jsme zapojili přes 30 subjektů typu město a obec, a to jak na úrovni samosprávy, tak i státní správy, několik dalších institucí typu škol nebo občanských sdružení a i několik expertů z problematiky legislativy, daní a podnikatelů. Hmatatelným výstupem tohoto projektu bylo vydání útlé knížečky, osvětové publikace, asi o 50 stranách, ve které byla tato sociální ekonomika skloňována zepředu i zezadu, svrchu i zespod.

Social economy is a notion/conception with which we personally – our association ORFEUS – have been working since about 2003. Prior to us there have already been some swallows who have officially devoted themselves to that, for example one of our partners at the national level – The Union of Bohemian and Moravian Producer Cooperatives, or some universities, or institutions or other individuals who came to it e.g. on the basis of a governmental offer in accordance with admission negotiations of the Czech Republic into European Union. In 2004 we obtained a grant/endowment from the CR Ministry of Labour and Social Affairs for the project Social economy in European Union and its application on the Czech Republic conditions. It was for us a unique possibility and opportunity to become acquainted with this notion/conception. Into this project we have involved/engaged over 30 projects type town and community, and namely at the level of both self as well as state administration, some other institutions type schools or civic associations as well as even some experts from the problems of legislation, taxes and entrepreneurs. Tangible output of this project was an issue/publishing of a small booklet, edifying publication, with about 50 pages, in which this social economy has been declined from all angles, from the front as well as from the back, from top as well as from bottom.

Jsme přesvědčeni, že její rozeslání na všechny větší obce, bylo jedním z velkých kamenů mozaiky, ze kterého se postupně skládalo povědomí o existenci sociální ekonomiky na úrovni právě obcí. Nemyslíme si a ani jsme si nemysleli, že bychom mohli nahradit jedinou knížečkou systematické vzdělávání a ani její záběr nemohl pokrýt vše, ale světélko informace bylo rozneseno. Informace byla podána jednoduchým způsobem, takže i starosta v Horní Dolní si nemusel brát k jejímu výkladu encyklopedii. Samozřejmě, že jsme nebyli sami, kdo se začal sociální ekonomikou zabývat v té době. Najednou bylo těch „řešitelů“ víc. Způsobil to jistý boom, vyvolaný zadáním naší vlády, jak jsem dříve řekl. Pro některé subjekty to byla dokonce nová výzva, umožňující nastartovat nové směry aktivit pro jejich přežití. I pro nás to byla výzva.

We are convinced that its distribution in all bigger communities has been one of big stones of a mosaic, from which an awareness/consciousness about the existence of social economy at the level of just communities has been gradually composed. We do not think neither we have thought that we could replace systematic education by one single booklet nor its engagement could cover everything, but a light of information has been disseminated. Information was given in a simple way, so that even a mayor in any community did not have to take an encyclopedia for its interpretation/explanation. Of course we have not been ourselves who have been concerned with social economy at that time. Suddenly there were more those „solvers“. It was caused by a certain „boom“ evoked/raised by an order of our government, as

I said before. For some subjects it was even a new challenge, enabling to start up new directions of activities for their survival. Even for us it was a challenge.

Když byla naší vládou vyhlášena témata v rámci programu CIP EQUAL, které se přímo dotýkali sociální ekonomiky, tak jsme nemohli se toho nezúčastnit. Zde nám byly poznatky z předcházejícího roku nanejvýš velkým přínosem. Představovali odrazový můstek, na který jsme dobře našlápli.

When our government proclaimed/pronounced the themes within the CIP EQUAL programme which have directly touched/concerned social economy, so we could not take part in it. Some pieces of knowledge/findings from the previous year were suddenly a big contribution here. They represented a springboard/reflection bridge on which we stepped very good.

Tyto zkušenosti nám velmi pomohly při zpracování a obhajobě projektu v roce 2005. Velkým a směle mohu říci, že inovativním přínosem pro nás, i mně osobně, bylo setkání se zástupci Eivissa Crea v Praze na jaře roku 2005 při zpracovávání společného nadnárodního projektu pro nově se vytvářející partnerství NOVA PEI v čele s Alfonsou Molinou, který je zde přítomen a jehož pozdravuji. Jako druhé bylo uzavřeno partnerství SOCIAL ENTERPRISE, jehož jsme nyní hosty na Italské půdě a zde jsme měli zase možnost pracovat se zástupci tohoto partnerství. Velmi jsme ocenili práci Bartolomea Giuliana. U těchto dvou partnerství jsme viděli, jak o mnoho dále před námi někteří jsou, jak Španělé tak Italové, a to i co se týče jasného formulování cílů, pracovních postupů a celkového přehledu.

These experiences have helped us very much in elaboration and defence of the project in 2005. A big and I can daringly say innovative contribution for us, as well as for me personally, was a meeting with representatives of Eivissa Crea in Prague in spring 2005 during elaboration of a common transnational project for newly created NOVA PEI Partnership. Here we saw how much advanced before us some participants are, and namely even what regards clear formulating of goals, working procedures and passing/transfer of practical experiences.

My máme velké problémy s plněním projektu, dle zpracovaného a schváleného harmonogramu. I když velmi neradi, ale musíme zde zmínit i tuto skutečnost, protože tato situace má dopad samozřejmě i na plnění úkolů, ke kterým jsme se zavázali v nadnárodní smlouvě. Naše problémy tkví v tom, že nemáme peníze, které jsme měli obdržet dle rozpočtu projektu. Problém je v systémové chybě, kterou ministerstvo práce a sociálních věcí, tj. řídicí orgán, vytvořilo a z pozice vlastní nedotknutelnosti v ní nadále setrvává. Zjistili jsme, že je to pro něj vlastně velmi pohodlné. Ale nebudu to zde podrobně rozebírat.

We have big problems with fulfilling/completing the project, according to an elaborated and approved schedule. Although not glad, but we have to mention here also this fact, because this situation has an impact obviously also on completion of tasks to which we have ourselves committed in the transnational agreement. Our problems consist in the fact that we do not have money which we were to receive according to the project's budget. The problem is in a system error/mistake which the Ministry of Labour and Social Affairs, i.e. the steering body, created and remains in it even henceforward from the position of own inviolability/immunity. We have found out that it is actually very comfortable for them.

Víme, že žádný program není dokonalý, ani EQUAL, ale jeho existence je velmi dobrým počinem. Myslíme si, že pro nás, státy, které jsou jen několik málo let v EU, je to velmi dobrou hřívnou. Tu hřívnu chceme zúročit nikoliv promarnit. Třeba Vy v Itálii nebo i Španělsku, kde máme nadnárodní partnery, to již takto nevidíte, ale pro nás je sociální ekonomika dobrým, přitom novým nástrojem, k pomoci ohroženým skupinám dostat se ze sociální pasti. Vaše zkušenosti jsou pro nás velmi cenné. Evropská unie bude pro roky 2008-2013 vyhlášovat další témata. Jistě budou tam nějakým způsobem zakomponovány i otázky sociální ekonomiky a dalších podpor a pobídek, včetně investičních. Bude naší snahou v tom co jsme, i my – nadnárodní partnerství – spolu vytvořili a snad i vytvoříme, pokračovat a zachovat. A nyní zpět k projektu. Jaké jsou naše poznatky?

We know that no programme is perfect, nor EQUAL, but its existence is a very good initiation. We think that for us, the newly admitted states into EU, it is a very good contribution. We wish to pay interest on it, not waste it. Possibly you at Ibiza do not see it like that, but for us social economy is a good, simultaneously new instrument for assistance to threatened/endangered groups to get out of social trap. Your experiences are very precious for us. The European Union will announce/proclaim other themes for the period 2008-2013. Surely there will be also included - in a certain way - social economy questions/issues and other supports and incentives, incl. investment ones. It will be our endeavour to continue and preserve that what even we – the transnational partnership – have commonly created and perhaps will create in the future. And now back to the project. What are our findings?

1. Vymezení pojetí sociální ekonomiky vhodné pro Českou republiku, ale zřejmě i pro jiné státy, které patří mezi nově přistoupivší. Nezbytným je vydefinovat ekonomické, sociální a právní aspekty. Zatím tomu tak není.

Vymezení pojetí a pojmu sociální ekonomika musí obsahovat:

- ✓ aktivity
- ✓ právní formu (nedošlo k jednoznačnému konsensu)
- ✓ cílové skupiny SE, které se mohou v čase měnit, tudíž i mechanismus, vzorec pro tento proces. Každá země v každém čase může mít jiné cílové skupiny
- ✓ veřejně prospěšná činnost
- ✓ místní komunita
- ✓ participace účastníků SE
- ✓ otázka investorů (stakeholders)
- ✓ míra reinvestic zpět do předmětu sociálního podnikání

1. Definition of conception of social economy suitable for the Czech Republic. It is necessary to define economic, social and legal aspects. It has not yet been done for the time being.

Definition of conception and notion social economy has to include:

- activities
- legal form (an explicit consensus has not been achieved)
- target groups SE which may vary in time, consequently also a mechanism, formula for this process. Each country may in time have different target groups.
- public benefit activity
- local community
- participation of SE participants
- stakeholders
- rate of re-investments back to subject of social enterprising

2. Jaké překážky brání prosazení sociální ekonomiky v České republice?

- ✓ nejasnost pojmu. Nenašli jsme doposud ani na stránkách internetu a ani v jiných dostupných materiálech takovou definici sociální ekonomiky, která by mohla být podkladem pro legislativu, úpravu daňových a jiných zákonů. Zatím jsme se dopracovali k tomu, že je to proces. Ale postačuje to?
- ✓ nedostatek profesionality v neziskových organizacích
- ✓ neinformovanost společnosti
- ✓ neexistuje vstupní kapitál. Velký problém zejména v postkomunistických zemích.
- ✓ drahá pracovní síla (nutnost vyplácet minimální mzdu, odvody)
- ✓ nedůvěra sponzorů k sociální ekonomice nebo k organizaci, která má vlastní příjmy
- ✓ malá kreativita v typech podnikatelských aktivit
- ✓ neochota MV ČR registrovat občanská sdružení, která mají ve statutu vlastní výdělečnou činnost
- ✓ nedostatečné propojení NNO a podnikatelských subjektů
- ✓ není jasné vymezení veřejné podpory
- ✓ chybí propojení podpory malého a středního podnikání s dalšími oblastmi podpory
- ✓ celkově nestabilní podnikatelské prostředí
- ✓ omezené možnosti v oblasti alternativních pracovních úvazků
- ✓ netransparentnost a složitost právního systému (velký počet výjimek)
- ✓ neexistence dalších druhů vlastnictví – vlastnictví soukromé kolektivní

2. What obstacles prevent from enforcement of social economy in the Czech Republic?

- vagueness of the notion. We have not found, even on internet sides nor in other available materials such a definition of social economy which itself could be a basis for legislation, amendments of tax and other acts/laws. For the time being we have come to a statement that it is a process. But is it sufficient ?
- lack of professionalism in non-profit organizations
- unawareness of society
- entry capital does not exist. A big problem especially in post-communist countries
- dear manpower (necessity to pay minimum wages, levies)
- distrust of sponsors towards social economy or organization which has own incomes/earnings
- small/low creativity in types of entrepreneurial activities
- unwillingness of the CR Ministry of Interior to register civic associations who have in statute own earning/gainful activity
- insufficient interconnection between NNOs and entrepreneurial subjects
- definition of public support is not clear
- interconnection of support of small and medium enterprising with other spheres of support is missing
- globally instable entrepreneurial environment
- limited possibilities in the sphere of alternative working commitments
- non-transparency and complexity of legal system (a big number of exceptions)
- non-existence of other sorts of ownership – ownership private collective

3. Jaké nástroje je nutné v České republice vytvořit, aby mohla být sociální ekonomika realizována?

- ✓ podpůrné struktury pro začínající podnikatele v sociální ekonomice (poradenství šité na míru sociálnímu podniku)
- ✓ šíření myšlenky sociální ekonomiky
- ✓ využívání existujících možností a struktur

- ✓ legislativní vymezení pojmu veřejná prospěšnost (hlavním bodem je výhrada ke stávajícímu návrhu na legislativní vymezení tohoto pojmu)
- ✓ legislativní vymezení pojmu sociální podnik
- ✓ vlastní příjmy neziskové organizace by měly být považovány za plus nikoli za mínus
- ✓ vhodné motivační finanční nástroje
- ✓ indikátory vyhodnocení sociálního podniku
- ✓ širší používání standardů
- ✓ zavedení institutu sdružování práce

3. What instruments are necessary to be created in order to implement social economy?

- supporting structures for beginning entrepreneurs in social economy (consultancy sewn to measure for a social enterprise)
- dissemination of an idea of social economy
- use of existing possibilities and structures
- legislative definition of a notion „public benefit“ (main point is a reservation to existing proposal on legislative definition of this notion)
- legislative definition of a notion „social enterprise“
- own earnings of NPO should be regarded as plus, not as minus
- suitable motivating financial instruments
- indicators of assessment of social enterprise
- wider use of standards
- introduction of an institute of work associating

4. Jak podporovat nestátní neziskové organizace v sociálním podnikání?

- ✓ osvěta o sociální ekonomice
- ✓ možnost získat prvotní investice
- ✓ vymezení sociální ekonomiky a sociálního podnikání
- ✓ technická asistence (business plán, marketing, cash flow) plus mentoring či tutoring. Zde například vidíme jednu z velkých inovativních metod, které můžeme přenést od našeho španělského partnera do České republiky
- ✓ propojení sociálního vzdělání s ekonomickým

4. How to support NG NP organizations in social enterprising ?

- edification on social economy
- possibility to obtain primary investments
- to define social economy and social enterprising
- technical assistance (business plan, marketing, cash flow) plus mentoring or tutoring. Here, for example, we can see one of big innovative methods which we can transfer from our Spanish partner in the Czech Republic
- interconnection of social education with economic education

5. Jakým způsobem zaměřit sociální ekonomiku v operačních programech pro příští programovací období 2007 – 2013?

- ✓ V zásadě je možné sociální ekonomiku buď pojmut jako samostatný titul podpory nebo ji zařadit v rámci jednotlivých opatření.
- ✓ V prvním případě (samostatný titul podpory) by bylo nutné odlišit aktivity SE tak, aby došlo k zamezení duplicit s jinými tituly podpory.

- ✓ Vhodné by bylo i vytvořit Globální grant zaměřený na podporu sociální ekonomiky a sociálního podnikání.

V rámci jednotlivých opatření lze sociální podnikání v České republice zařadit do některých operačních programů, to je ale na širší diskusi a získání konsensu

- ✓ OP Zaměstnanost (MPSV):
 - sociální inkluze skupin obyvatel ohrožených sociálním vyloučením,
 - vytváření pracovních příležitostí a míst v sociální ekonomice
- ✓ OP Celoživotní vzdělávání (MŠMT):
 - vzdělávání manažerů sociálních podniků
- ✓ OP Podnikání (MPO):
 - poskytování kapitálu do startu podnikání,
 - technická asistence
 - mikropůjčky

Z obsahového hlediska:

- ✓ je nutné nastartovat změnu pohledu na vnímání ekonomiky z pohledu tržní liberální ekonomika na pohled sociálně tržní (liberální) ekonomika
- ✓ Nastartování změny klimatu a privátní ekonomiky se sociálními efekty založené na aktivních občanech

Bylo by dobré určit indikátory dopadu: např. podíl na rozvoji služeb, vytvořená a udržená pracovní místa v rámci SE, klesání sociálních dávek, flexibilní schéma „pocitivě se uživit“ na místo vytváření počtu pracovních míst.

Sociální ekonomika by se měla těšit „zvláštnímu zacházení“. Primárním problémem je legitimizace tohoto „zvláštního zacházení“. Vzhledem k vnější (ale i vnitřní) přijatelnosti „zvláštního zacházení“ SE musí asi prokázat dodatečnou přidanou hodnotu – to je další úkol pro nalezení kritérií.

5. In what way to direct social economy in operation programmes for the next programming period 2007 – 2013 ?

- In principle it is possible to comprehend social economy as an independent title of support or to classify it within individual measures
- In the first case (independent title of support) it would be necessary to distinguish SE activities so that avoidance of duplicities with other titles would occur/happen.
- It would be also suitable to create a Global grant directed at support of social economy social enterprising.

Within the framework of individual measures the social enterprising in the Czech Republic can be included into some operation programmes, but it is on a wider discussion and obtaining of consensus

OP Employment (Ministry of Labour and Social Affairs):

- social inclusion of groups of citizens endangered/threatened by social exclusion
- creation of working possibilities and jobs in social economy

OP Whole-life education (Ministry of Education, Youth and Physical Training):

- education of managers of social enterprises

OP Enterprising (Ministry of Industry and Trade):

- provision of capital into the beginning of enterprising
- technical assistance
- microloans

From the contents aspect:

- it is necessary to launch a change of view on comprehension of economy from the view of market liberal economy on a view of socio-market (liberal) economy
- launching of change of climate and private economy with social effects based on active citizens.

It would be good to determine indicators of impact: for example a share on development of services, created and preserved jobs within SE, falling/sinking of social benefits, flexible scheme „to sustain honestly“ instead of creation of number of jobs.

Social economy should enjoy „a special treatment“. The primary problem is legitimization of this „special treatment“. Owing to external (but also internal) acceptibility of SE „special treatment“ it must perhaps show an additional added value – this is another task for finding criteria.

Za obecně platnou a známou pravdu platí, že sociální ekonomika nemůže konkurovat normálnímu nechráněnému tržnímu prostředí. To je sice taky k diskusi, protože ona musí konkurovat, ale za jisté podpory okolního prostředí, zejména pak podpory státních a obecných orgánů, za podpory legislativy. To je důležité, aby takto jsme pojali myšlenku uplatnění tohoto integračního nástroje. To znamená, že musí se ctít či naplňovat postuláty sociální ekonomiky. Dovolte, abych vás s nimi seznámil. Podotýkám, že je to stále ještě draft, nikoliv konečná verze. Ta dozná jistě změn, ale v této fázi a dnes máme pracovní verzi, která by měla proznít. Zde jsou:

- 1) Sociální ekonomika je požadavkem doby, vyřčeným Maastrichtskou dohodou (1992) - podněty členským zemím Evropské unie k podpoře ekonomické a sociální soudržnosti, Amsterodamskou dohodou (1999) - cíle zajistit řádnou sociální ochranu a bojovat se sociální exkluzí a Evropskou sociální chartou (1961) – vyjádřena sociální práva.
- 2) Sociální ekonomika je nástroj k uplatnění specifické společenské praxe v národním hospodářství.
- 3) Sociální ekonomika je vedle zvykového, příkazového a tržního dalším alternativním ekonomickým systémem. Spolu s nimi je realizována ve smíšeném ekonomickém systému.
- 4) Sociální ekonomika má za úkol hledat možností pro vytvoření příležitostí, které by umožnily skupinám ohroženým sociální exkluzí vrátit se zpět - tj.: sociální inkluzi. Tyto možnosti vhodnými způsoby přetvářet v reálné uskutečnění a zajistit podporu nezbytného trvání po dobu, než je subjekt schopen plnohodnotně zaujmout místo na trhu práce a působit za podmínek běžných v místě a čase v tržním prostředí.
- 5) Sociální ekonomika umožňuje ekonomické aktivity cílovým skupinám za definovaných zvýhodněných podmínek.
- 6) Sociální ekonomika, tak jako i ostatní systémy má zájem na zisku, ale jeho maximalizace ani obrát nejsou prioritou. Vytvořený zisk (akumulovaný kapitál) je přednostně směřován k naplnění primárního cíle, k tvorbě rezervního fondu a obecně přednostně rozvoji ve prospěch cílové skupiny před rozdělováním mezi jednotlivce.
- 7) Sociální ekonomiku charakterizuje akcentování sociálních cílů.
- 8) Sociální ekonomika považuje za základní hodnoty solidaritu, sociální soudružnost a sociální zodpovědnost
- 9) Sociální ekonomika je prosazována cestou demokratického řízení, participace občanů na podnikání a rozhodování a autonomie vycházející z kombinace podnikatelského zaujetí a ohledů k veřejnému zájmu - public interest
- 10) Sociální ekonomika nemůže být konkurenčně schopná na volném trhu.

- 11) Sociální ekonomika bez vědomé a účinné podpory vlády, orgánů státní správy a samosprávy nemůže být efektivně realizována.
- 12) Sociální ekonomika je zaměřena na cílové skupiny. Složení (definici) skupin, které tuto speciální podporu potřebují (kterým bude poskytována), definuje vláda ve vzájemné součinnosti se samosprávou a občanským sektorem.
- 13) Sociální ekonomika potřebuje speciální pojmový aparát, výkladový slovník, který jí bude v ekonomickém prostředí charakterizovat, na který se mohou odkazovat legislativní a další normy.
- 14) Sociální ekonomika je v rámci ekonomického systému podpořena legislativními, daňovými a jinými úpravami, zjednodušenými správními řízeními, včetně oblasti zajišťujícími vznik, provozování i ukončování činností subjektů
- 15) Sociální ekonomika pro dlouhodobý efekt potřebuje pochopení podnikatelského prostředí v regionu. V tomto směru mohou aktivně přispět hospodářské komory, profesní svazy a profesní a odborové organizace.
- 16) Sociální ekonomika potřebuje neustálou a širokou mediální podporu, která vytvoří a udrží vstřícné nebo tolerantní prostředí pro tyto aktivity v celé společnosti.
- 17) Sociální ekonomika nemůže existovat (plnit svůj účel) bez aktivního zapojení cílových skupin.
- 18) Sociální ekonomika se liší od profesionálních nebo komunitních služeb i tím, že je do ní zapojena nejméně jedna, ale obvykle více různých skupin ohrožených sociální exkluzí
- 19) Sociální ekonomice pro zapojení cílových skupin předchází jejich aktivní vyhledávání, následně přesvědčování, školení a nepřetržitá, nevtíravá, vysoce odborná pomoc, možnost supervize
- 20) Sociální ekonomika se nejefektivněji uskutečňuje na nejnižší správní úrovni – na úrovni obcí a pověřených obcí.
- 21) Sociální ekonomika je založena na subjektech, které jsou rizikové v čase, místě, způsobu života, nebo s nedostatečným vzděláním a zázemím. Její nutné předpokládat, že výkon může být nižší a riziko ztrát či neúspěchu vyšší.
- 22) Sociální ekonomika má tendenci k dlouhodobějšímu než nutnému, využívání zdrojů a legislativních i ostatních zvýhodnění. S tím je nutno kalkulovat i ve zdrojích. Předčasné ukončení podpory, většinou na základě prvních pozitivních ekonomických výsledků, vede ke zhroucení aktivity.
- 23) Sociální ekonomika musí mít měřitelné výstupy, které nejsou jenom nebo prioritně „ekonomické“. S ohledem na charakter cílových skupin jsou stanovena měřítko pro posouzení míry úniku od sociální exkluze a míry postupu sociální inkluze.
- 24) Sociální ekonomika není sociální podporou. Sociální dávky jednotlivci, rodinám a osobám žijícím ve společné domácnosti nejsou sociální ekonomikou.
- 25) Sociální ekonomika a její podpora není adresována v legislativních a dalších institutech pro jednotlivce, přestože je cílem zabránit sociální exkluzi každého jednotlivého občana.
- 26) Sociální ekonomika pro úspěšné dlouhodobé trvání, ve smyslu naplnění záměrů a k umožnění vytvářených synergických efektů, potřebuje odborníky na tuto oblast, jak v rámci veřejné správy, tak v oblasti ekonomiky a dalších. Je nutno provést změny a doplnění v učebních osnovách škol vychovávajících profesionály v těchto oblastech.
- 27) Sociální ekonomika ve své struktuře naplňuje horizontální témata jako jsou udržitelný rozvoj, informační společnost, podpora místním iniciativám, rovné příležitosti a další požadavky, například v oblasti gender mainstreamingu apod.
- 28) Sociální ekonomika je potřebná při jakékoliv míře nezaměstnanosti. Cílové skupiny mají specifika, která se vymykají běžnému rámci společnosti, zejména možnosti přístupu na trhy práce a rovnost příležitostí.
- 29) Sociální ekonomika nediskriminuje ani neupřednostňuje žádnou z forem „podnikání“. Předpokládá, že každá forma je v čase a místě odpovídající možností a potřebám.

It stands good for generally valid and familiar truth, that social economy cannot compete with normal unprotected market environment. It is indeed also for discussion, because it must compete but at certain support of the surrounding environment, then particularly support of state and general bodies, with support of legislation. It is important to accept an idea of claiming/exercise this integration tool/instrument. It means that the social economy postulates have to be respected or fulfilled. Allow me please to acquaint you with them. I point out that it is still a draft, not a final version. This will certainly meet with some changes, but in this phase and today we have a working version which should be heard here. Here they are:

- 1) Social economy is a requirement of the time, pronounced by the Maastricht Agreement (1992) – incentives to EU member states for support of economic and social solidarity, the Amsterdam Agreement (1999) – the objectives to ensure social protection and fight with social exclusion and the European Social Charter (1961) – expressed social rights.
- 2) Social economy is an instrument for exercise of specific social practice in the national economy.
- 3) Social economy is – besides customary, command and market system – another alternative economic system.
- 4) Social economy has a task to look for possibilities to create opportunities which would allow groups threatened by social exclusion to come back – i.e.: social inclusion. These possibilities – by means of suitable methods - to be reshaped into real implementation and ensure a support of necessary duration for the period until the subject is capable to adequately take post in the labour market and function under conditions common in the location and time within the market environment.
- 5) Social economy enables economic activities to target groups under defined advantaged conditions.
- 6) Social economy, as well as also other systems, is interested in profit, but its maximization or turnover are not priority. The generated profit (accumulated capital) is preferentially directed towards completion of the primary objective, to generate a surplus fund and generally preferentially to development to the benefit of a target group prior to distribution among individuals.
- 7) Social economy characterizes accentuation of social objectives.
- 8) Social economy considers as fundamental values solidarity, social coherence and social responsibility.
- 9) Social economy is enforced by means of democratic management, participation of citizens in enterprising and decision-making and autonomy coming out from the combination of entrepreneurial concern and respects towards the public interest.
- 10) Social economy cannot be competitive in the free market.
- 11) Social economy cannot be effectively implemented without conscious and efficient support of the government, bodies of state administration and self-administration.

- 12) Social economy is aimed at target groups. The composition (definition) of groups, which need special support (and will be provided to them), is defined by the government in mutual cooperation with self-administration and civic sector.
- 13) Social economy needs a special conceptual device, an explanatory dictionary, which will characterize it in economic environment, to which legislative and other standards can refer.
- 14) Social economy is – in the framework of economic systems – supported by legislative, tax and other modifications/amendments, simplified administrative proceedings, including the spheres securing origination, operation and termination of subjects' activities.
- 15) Social economy needs – for a long-term effect – comprehension of an entrepreneurial environment in the region. In this direction economic chambers, vocational unions and professional and trade union organizations can actively help.
- 16) Social economy needs continuous and wide medial support which will create and maintain helpful or tolerant environment for these activities in the entire society.
- 17) Social economy cannot exist (fulfil its purpose) without active engagement of target groups.
- 18) Social economy differs from professional or community services also with engagement of at least one, but usually more different groups threatened by social exclusion.
- 19) Social economy – for engagement of target groups – precedes their active searching, subsequently persuading, training and continuous, unobtrusive, highly professional assistance, possibility of supervision.
- 20) Social economy is most effectively implemented at a lowest administrative level – at the level of communities and entrusted communities.
- 21) Social economy is based on subjects which are risky in time, location, way of life, or with insufficient education and background. It is necessary to assume that the performance may be lower and risk of losses or failure may be higher.
- 22) Social economy has a tendency to a rather longer-term than necessary use of resources and legislative as well as other advantages. It is necessary to calculate with it even in the resources. Premature termination of support, mostly on the basis of first positive economic results, leads to the break down of activity.
- 23) Social economy must have measurable outputs which are not only „economic“. With regard to the character of target groups the criteria for examination of rate of escape from social exclusion and rate of advancement of social inclusion are determined.
- 24) Social economy is not social support. Social benefits to individuals, families and persons living in a common household are not social economy.

- 25) Social economy and its support is not addressed in legislative and other institutes for an individual, even though the objective is to prevent each single citizen from social exclusion.
- 26) Social economy for successful long-term duration, in the sense of completion of intents and for enabling synergistic effects being created, needs experts for this sphere, both within the framework of public administration as well as in the sphere of economy and others. It is necessary to carry out changes and supplementation in curriculums of the schools educating professionals in these spheres.
- 27) Social economy in its structure completes horizontal themes as for example sustainable development, information society, support to local initiatives, equal opportunities and other requirements, for instance in the sphere of gender, mainstreaming, and the like.
- 28) Social economy is needed in any rate of unemployment. The target groups have some specifics which are beside a common framework of the society, particularly the possibilities of access in the labour market and equality of opportunities.
- 29) Social economy doesn't discriminate nor gives priority to any forms of „enterprising“. It assumes that each form is in time and location corresponding to possibilities and needs.

My, myslím tím naše rozvojové partnerství na národní úrovni HEFAISTOS, dále jsme tyto postuláty začlenili do 3 skupin. To dále více rozkrývá působení jednotlivých postulátů a jejich využití pro praxi. Nelze je vytrhnout a chápat jednotlivě, vždy jenom v součinnosti, přesto tato kategorizace, která vyplývá i ze zaměření našich jednotlivých partnerů, má své opodstatnění, alespoň nyní, v tvůrčím procesu.

skupina postulátů majících výrazný vliv na „podnikání“	4,5,6,12,13,14,15,16,17,18,19, 22,23, 26
skupina postulátů majících výrazný vliv na „komunální problematiku“	4,5,9,11,12,15,17,18,19,20,21,26,27
skupina postulátů majících výrazný vliv na „integraci“	4,5,7,8,12,17,18,19,23,25,28
skupina postulátů „nezařazených“	1,2,3,10,24,29

We, I think our development partnership at national level HEFAISTOS, then we incorporated these postulates into 3 (three) groups. It further more discovers incidence of individual postulates and their use for practice. It is not possible to tear them up and understand/comprehend individually, always just in cooperation, notwithstanding this categorization which follows also from direction of our individual partners, has its foundation, at least now, in the creative process.

group of postulates having essential influence on	4,5,6,12,13,14,15,16,17,18,19, 22,23, 26
---	--

“undertaking/entrepreneurship“	
group of postulates having essential influence on „communal problems“	4,5,9,11,12,15,17,18,19,20,21,26,27
group of postulates having essential influence on „integration“	4,5,7,8,12,17,18,19,23,25,28
group of unclassified/unincorporated postulates	1,2,3,10,24,29

Vážené dámy a pánové, drazí přátelé, my vidíme tady široký prostor na spolupráci. Asi by bylo přirozeným vyústěním, že naše krajiny, které jsou zapojeny ve společném projektu nadnárodního partnerství, by vytvořily společné postupy a společný projekt, s modifikací na místní podmínky, který by byly využity integrační nástroje v rámci sociální ekonomiky i v období let 2008 - 2013. My to budeme podporovat, pokud se na tom všichni shodneme.

Rád bych vás ještě seznámil s jedním zásadním výstupem, který naše rozvojové partnerství zpracovalo. Jedná se Příručku přístupu k řešení problematiky zaměstnávání osob ohrožených sociálním vyloučením pro obce pro nestátní neziskové organizace. Příručka vznikla v rámci Programu CIP EQUAL a projektu Sociální ekonomika v ČR realizovaným rozvojovým partnerstvím HEFAISTOS jako společný výstup tří nadnárodních partnerství NOVA PEI, SOCIAL ENTERPRISE a FROM EASTERN TO WESTERN EUROPE.

V době zpracování a tisku této metodiky není známo, jak budou tyto návrhy akceptovány, proto nelze se odkazovat na nové znění, které jinak by mělo umožňovat obcím tuto flexibilitu. Přesto ale je příručka zpracována jako praktická a pragmatická, plná návodů a tipů a současně obsahující konkrétní postupy práce s klientem, včetně postupových diagramů. Pro další využití, k ulehčení kontaktu a navázání dialogu, k rychlé orientaci klienta a základní nabídky může využít vzoru dotazníku, seznamu zvláště vhodných profesí pro osoby se zdravotním postižením, nebo základní přehled stávajících zákonů dotýkajících se jednotlivých cílových skupin. Pokud budou klienti chtít zakládat podniky jakéhokoliv typu, přes stávající neúplnost zákonodárství v této oblasti, pracovník může využít vyjmenovaných základních postulatů sociální ekonomiky k porovnání, jak hluboce se o podnik s aspekty sociální ekonomiky jedná, aby mohl zodpovědně k tomu přistupovat. Na konci příručky je několik příkladů dobré praxe, které můžete využít, nebo i klientům mohou pomoci začít s prvotní orientací. Pro pověřeného pracovníka obce nebo i NNO slouží jako průvodce od přijetí klienta po jeho zasažení do pracovního prostředí a následné vyhodnocení. Rozdíl mezi využitím příručky obcí a neziskovou organizací vidíme v kompetencích, které jsou přirozeně u obce zásadně větší. Větší je ale i zodpovědnost. V určitém bodě je očekávaný kontakt mezi NNO a obcí, kde pak oba dva subjekty v součinnosti dokončí úspěšně umístění klienta na trhu práce. Vše blíže ukazují slidy prezentace.

Děkuji za pozornost.

Dear ladies and gentlemen, dear friends, we are seeing here a broad space for cooperation. It would be perhaps a natural result that our countries – which are involved/engaged in the common project of transnational partnership – would create common procedures and a common project, with a modification on local conditions, in which integration instruments within the framework of social economy even in the period 2008 – 2013 would be applied/exploited. We will support it, if all of us agree on it.

Still I would like to acquaint you with one essential output which our development partnership elaborated. It concerns the Handbook of access to solution of problems of employment of people endangered by social exclusion for communities and NGO NPO. The Handbook has originated within the CIP EQUAL Programme and the SOCIAL ECONOMY project through the HEFAISTOS development partnership being implemented in the Czech Republic as a common output of three transnational partnerships NOVA PEI, SOCIAL ENTERPRISE and FROM EASTERN TO WESTERN EUROPE.

In the time of elaboration and print of this methodology it is not known how these proposals will be accepted, therefore it is not possible to refer to new wording which would otherwise enable communities this flexibility. Notwithstanding this handbook is elaborated as practical and pragmatic one, full of instructions and tips and simultaneously containing concrete work with client, including procedural diagrams. For further use, for easement of contact and establishment of dialogue, for quick orientation of a client and basic offer the client may use a sample of questionnaire, list of particularly suitable professions for persons with health handicap, or basic survey of existing laws touching individual target groups. If the clients will want to establish/set up enterprises of any type, despite of existing incompleteness in this field, the worker may use the named/cited fundamental postulates of social economy for comparison, how deeply it concerns an enterprise with social economy aspects in order to be able to responsibly approach to it. At the end of the handbook there are several examples of good practice which you may use, or they can also help clients to start with primary orientation. For an entrusted worker of community or even NGO NPO it serves as a guide from acceptance of client till his involvement into working environment and subsequent evaluation. The difference between the handbook's use by a community or a non-profit organization can be seen in competences which are naturally bigger in principle in community. But bigger is also a responsibility. In a certain point a contact between NGO NPO and a community is expected, where then both two entities in cooperation finalize successful location/placement of client in the labour market. Everything is closer shown/demonstrated on the presentation's slides.

Thanks for your attention.